

Vern av skog på Statskog SFs grunn på Helgeland, Nordland fylke. Referat fra møte med referansegruppa

Dato: 19.11.2020	Sted: Skype	Tid: 1800-2100
-------------------------	--------------------	-----------------------

Møteleder: Mia Husdal	Referent: Ole Martin Nuven, Ragnhild Mjaaseth
------------------------------	--

Innkalte deltakere	Tilstede
Halle Heggli (Statskog SF)	X
Trond Nordås (Statskog SF)	X
Åge Mastervik (Hemnes kommune)	X
Are Halse (Grane kommune)	X
Tage Vedal (Naturvernforbundet)	X
Jostein Lorås (Naturvernforbundet)	X
Gunnar Kjærstad (Miljødirektoratet)	X
Bjørn Borgan (Skognæringsforum Nordland)	X
Erlend Krutnes (Skognæringsforum Nordland)	X
Jon-Anders Kuhmunen (Nordland reindriftssamer)	
Håkon Renholen (Nordland Fylkeskommune)	
Geir Einar Sund (Fylkesmannen i Nordland)	X
Ragnhild Mjaaseth (Fylkesmannen i Nordland)	X
Ole Martin Nuven (Fylkesmannen i Nordland)	X
Mia Husdal (Fylkesmannen i Nordland)	X

Innhold i møtet

Agenda:

- Mandat for referansegruppa
- Status og fremdriftsplan for arbeidet med verneplanen
- Informasjon om arbeidet med rapporten om konsekvenser for skogbruket
- Oppsummering av innspill
- Kort gjennomgang av utkast til verneplan

Formålet med møtet var å informere referansegruppa om arbeidet og status med verneplanen, og få innspill og tilbakemeldinger som kan tas med videre i arbeidet.

Mandat for referansegruppa

Fylkesmannen presenterte først kort mandatet for referansegruppa. Følgende mandat ble foreslått:

«Referansegruppa skal bidra til ein god prosess og ha ein rådgjevande funksjon overfor Fylkesmannen under verneplanprosessen på Statskog SF sine eigedommar. Deltakarane i gruppa vil få uttale seg til verneplanen under høyringa på lik linje med andre høyringspartar. Referansegruppa er rådgjevande og avsluttar arbeidet når prosessen er ferdig.

Referansegruppa skal:

- bidra til at informasjon om arbeidet kjem til lokalsamfunn, lag, foreiningar og andre berørte. Medlemmane skal sørge for behandling og forankring av saker i eigen organisasjon før gjennomgang i referansegruppa. Dei skal også bringe aktuelle tema inn til diskusjon i gruppa.
- medverke til å førebygge konflikter og kome med forslag til løysingar der dette er mogleg.
- bidra til at høyringsdokumentet blir mest mogleg informativt slik at høyringspartane kan ta stilling til korleis deira interesser blir berørt.»

Det var ingen merknader til mandatet.

Status og fremdriftsplan for arbeidet med verneplanen

Fylkesmannen gikk kort gjennom status og fremdriftsplan for arbeidet med verneplanen. Det ble påpekt at tidsskjemaet er noe stramt, spesielt med tanke på rapporten om konsekvenser for skogbruket. Fylkesmannen ser at rapporten er viktig å få gått gjennom med referansegruppe før møtet og utsetter neste møtet i referansegruppa til rapporten er ferdig.

Informasjon om arbeidet med rapporten om konsekvenser for skogbruket

Miljødirektoratet hadde en presentasjon om rapporten om konsekvenser for skogbruket som skal utarbeides i forbindelse med verneplanen. NIBIO vil være ansvarlig for det skogfaglige i rapporten, mens Miljødirektoratet tar for seg det naturfaglige. Det skal beregnes tilgjengelig tømmerressurs i Nordland og på Helgeland, samt virkesressurser for hvert av de foreslåtte områdene. Rapporten skal danne et godt grunnlag for avveining mellom verneverdier og næringsinteresser.

Kommentarer/spørsmål til Miljødirektoratet om rapporten:

Naturvernforbundet påpekte viktigheten av å inkludere tilstrekkelig med buffersoner rundt sårbare arter i vurderingene som blir gjort. I tillegg ber de om at kommuner med kystskogbruk tas med i vurderingen, da det er gode ressurser av sitkagrana på kysten.

Skogeierforbundet kommenterte at transportavstand er en viktig faktor for Arbor, og at de ikke har råd til å frakte tømmeret lenger enn det de gjør nå. Naturvernforbundet påpekte at det i dag avvirkes store plantefelt i flere av nabokommunene til Hattfjelldal, og mener at dette må tas med i beregningen som potensiell råstofftilgang for Arbor.

Grane kommune påpekte at Arbor er i en markedskonkurranse på pris. Jo lenger transportavstand, desto dårligere betalingsevne og konkurransegrunnlag får de. Rapporten som lages bør gi oversikt over virkestilgang på både lang og kort sikt. Miljødirektoratet

presiserte at de ønsker å få en avvirkingsberegning som også viser hvor mye som kan avvirket i et langtidsperspektiv.

Hemnes kommune kom med ønske om at det blir laget et kart over Nordland og eksisterende verneområder, samt beskrivelse av hva de inneholder. Rapporten burde ta for seg både eksisterende verneområder og områder som er i prosess, inkludert frivillig vern. Miljødirektoratet sa at områder som er tilbudt for frivillig vern, og som er i prosess, ikke blir tatt med i den analysen som Nibio skal gjøre. Det er bare områdene som er foreslått verna på statsgrunn som blir tatt med. Foreslåtte verneområder vil være basert på det som ligger i Naturbase. Analysen skal også inkludere nøkkelbiotoper og A-lokaliteter.

Fylkesmannen presiserer at det i selve verneplanen vil bli presentert en oversikt over eksisterende og foreslått vern i Nordland, både på statsgrunn og frivillig vern, med total areal og produktivt skogareal.

Rapporten som blir utarbeidet skal være transparent, og Miljødirektoratet ønsker å få frem best mulig tall. Det skal derfor være mulig å komme med innspill til rapporten før verneplanen blir sendt på høring. Rapporten skal være klar til 1. februar 2021, og vil presenteres av Miljødirektoratet (og fortrinnsvis NIBIO) på neste møte med referansegruppa (antatt midten av februar).

Oppsummering av innspill til oppstartsmelding av verneplanen

Videre hadde Fylkesmannen en kort gjennomgang av oppsummering av innspill til oppstartsprosessen. Innledningsvis ble navneforslag for følgende områder diskutert: Auster-Vefsna, Breiskardet-Båtskardet og Simaklubben. Fylkesmannen foreslo at Auster-Vefsna endres til Austervefsna, Breiskardet-Båtskardet endres til Båtskardet og Simaklubben endres til Simafjellet. Naturvernforbundet påpekte at Breiskardet omfattet en større del av området som kalles Breiskardet-Båtskardet. Grane kommune mente av Båtskardet var et navn flere lokale har et forhold til. Ellers var det enighet om de andre navneforslagene.

Det foreslåtte verneområdet Grytåvatnet ble også diskutert, da Helgeland Kraft Nett AS har planer om å etablere en ny kraftledning i sørenden av det foreslåtte verneområdet. Fylkesmannen skal se nærmere på hvor langt de har kommet i planleggingen av dette, og hva alternativene er.

Videre ble det diskutert om muligheter for tilrettelegging for universell utforming i verneområdene, særlig i Holmvassdalen. Grane kommune mener at veien øst for Storsvenningsvatnet som nå gror igjen kunne vært en mulighet for rullestolbrukere til å komme seg inn i verneområdet.

Fylkesmannen svarte at tilrettelegging for universell utforming skal skje utenfor verneområdene.

Det er mange stier som må stedfestes dersom disse skal inn i vernekartet. Flere gamle ferdselsveier eksisterer kun på eldre kart. Det er viktig at Fylkesmannen får informasjon om alle stier som benyttes i de foreslåtte verneområdene i dag.

Når det gjelder Mikkeljordmoen, mener Naturvernforbundet at Fylkesmannen burde vurdert å kontakte grunneier som har eiendom sør for det foreslåtte verneområdet (langs bekkekløfta i Susna) for muligheten om frivillig vern. På den måten kunne Mikkeljordmoen ha blitt et større og sammenhengende verneområde. Fylkesmannen svarte at det er Allskog som har kontakten opp mot grunneier når det gjelder frivillig vern. Vi kan foreslå områder for Allskog, men vi tar ikke direkte kontakt mot grunneiere.

Naturvernforbundet påpekte at Fylkesmannen tilsynelatende er mer «stringente» når det gjelder deres innspill, i forhold til de andre. Fylkesmannen svarte at det ikke er rom for å utvide grensene for verneplanen etter at det er meldt oppstart.

Hemnes kommune mener at store skogarealer er vernet (9,1 prosent) i Nordland, spesielt kalkgranskog. Er det prosenten eller er det verneverdiene som er viktig?

Fylkesmannen svarte at det ikke finnes kalkgranskog så mange andre plasser og det er derfor Nordland får så stor andel av vernet når det gjelder kalkgranskog. Mangelanalyse for skogvernet som NINA har gjort er utgangspunktet for hva som prioriteres for vern. Det er ikke satt prosentgrense for vern fylkesvis, kun for hele landet. Den fylkesvise fordelingen vil derfor være ulik.

Naturvernforbundet mener det er mange ulike oppfatninger om hvor mye skog som er vernet i Nordland. Det hadde vært hensiktsmessig å få frem hvor mange prosent som er vernet av produktiv skog i hver kommune, for å få et bedre kunnskapsgrunnlag. Det trengs konkrete tall for at denne diskusjonen skal bli tydelig. Grane kommune påpeker at i så fall må også skog som er i nasjonalparker inkluderes.

Hemnes kommune spurte om det vil bli lagt stor vekt på Fylkesrådet, og innspill fra kommunene. Fylkesmannen svarte at dersom Fylkesrådet er konkret i sine innspill, vil det være lettere å ta hensyn til det.

Gjennomgang av utkast til verneplan og forskrifter

Fylkesmannen hadde en kort presentasjon av disposisjonen for verneplanen, samt en kort gjennomgang av et av forslagene til forskrift.

Grane kommune påpekte at Fylkesmannen heller kunne lagt fram en typisk forskrift for et naturreservat, samt hva som er forskjellig fra standardforskriften for hvert enkelt område. Dette vil være mer oversiktlig å sette seg inn i. Fylkesmannen er enig i dette. Generelt er det gjort noen tilpasninger i enkelte av områdene, men stort sett er forskriftene like.

Videre ble enkelte av de generelle punktene i forskriftene diskutert. Blant annet ble det kommentert at det er merkverdig at bønder må gi beskjed til oppsyn i forkant ved uttransport av skadde dyr, mens elgjegere kan kjøre ut elg uten å måtte melde fra.

Grane kommune lurer på hvorfor ikke det foreslåtte verneområdet Stavassdalen kan henge sammen med Lomsdal-Visten nasjonalpark, slik som de ønsket. Fylkesmannen svarte at området mellom Stavassdalen og Lomsdal-Visten ikke hadde noen spesielle skogverdier, og det var derfor ikke aktuelt å ta med i det foreslåtte verneområdet.

Hemnes kommune nevnte de generelle unntakene for uttak til samisk husflid, og lurte på om disse unntakene også kunne gjelde for andre. Fylkesmannen informerte om at dette var standardformuleringer som er utarbeidet av Miljødirektoratet og Sametinget i henhold til ILO konvensjonen.

Grane kommune spurte om hva som ligger i «større arrangement», som er søknadspliktig iht. verneforskriftene. Vil det være lov med en biologisk samling i et område, og evt. hvor mange personer? Fylkesmannen svarte at dette vil bli definert i verneplanen.

Referat fra 2. møte i referansegruppa for skogvern på statsgrunn

Dato: 16.02.2021	Sted: Digitalt møte	Tid: 12.00 – 14.30
-------------------------	----------------------------	---------------------------

Møteleder: Mia Husdal	Referent: Ole Martin Nuven og Ragnhild Redse Mjaaseth
------------------------------	--

Innkalte deltakere	Tilstede
Halle Heggli (Statskog SF)	X
Trond Nordås (Statskog SF)	X
Åge Mastervik (Hemnes kommune)	X
Are Halse (Grane kommune)	X
Tage Vedal (Naturvernforbundet)	X
Jostein Lorås (Naturvernforbundet)	
Bjørn Borgan (Skognæringsforum Nordland)	X
Erlend Krutnes (Skognæringsforum Nordland)	X
Jon-Anders Kuhmunen (Nordland reindriftssamer)	
Håkon Renholen (Nordland Fylkeskommune)	X

I tillegg var Marius Hauglin frå NIBIO og Gunnar Kjærstad fra Miljødirektoratet med og presenterte foreløpige resultater fra arbeidet med rapporten om konsekvenser av vern for skogbruket.

Fra Statsforvalteren møtte: Mia Husdal, Geir Sund, Ole Martin Nuven og Ragnhild Redse Mjaaseth

Svar på spørsmål er skrevet med kursiv, og rød tekst er opplysninger som ikke kom fram på møtet.

NIBIO presenterte foreløpig rapport om tilgjengelige skogressurser på Helgeland

Spørsmål/kommentarer:

Statsforvalteren stilte spørsmål om vi kunne sende ut presentasjonene som en del av referatet fra møtet.

Miljødirektoratet vil vente med å levere ut data til rapporten er ferdigstilt.

Statsforvalteren stilte spørsmål om ikke tallene for massevirke, at det i sum er omsatt ca 140 000 kubikkmeter i Nordland, er litt høyt?

NIBIO svarte at dette er basert på tall fra SSB.

Grane kommune kommenterte at det er sannsynlig at massevirket har gått opp de siste årene, i og med at det er ganske mye småvirke som blir hugget.

Statsforvalteren spurte om det bare er bartrær som er tatt med i analysen.

NIBIO presiserte at de har kun sett på bartredominert skog, og at skog der volumandelen av løvtrær er større enn bartrær ikke er med.

Miljødirektoratet presenterte hovedsakelig vernekvalitetene

Spørsmål/kommentarer:

Grane kommune: Mange av områdene som er foreslått vernet, er utvidelser av eksisterende verneområder. Hvorfor ble ikke disse områdene med i forrige runde med statskogvern?

Miljødirektoratet svarte at disse områdene ikke var kartlagt på forrige runde, og at vi derfor ikke hadde kunnskap om naturverdiene her.

Grane kommune kommenterte at det kommer stadig nye runder med vern, er det sannsynlig av det blir flere vernerunder etter dette?

Miljødirektoratet svarte at målsettinga er at 10 % av all skog i Norge skal vernes. For Nordland er det vernet en god del fra før av, så fokuset fremover er å få vernet mer sørover, spesielt på Østlandet og Vestlandet. Det vil likevel fortsatt være behov for vern også i Nordland på grunn av at det er spesielle verdier her som ikke finnes andre steder i landet. Det skal være høyere verneverdier i Nordland for at vi skal gå videre med et vern enn lenger sør. Ingen av områdene som fikk én stjerne i kartlegginga, i forbindelse med denne prosessen, ble vurdert videre for vern.

Skognæringsforum Nordland lurte på hvor den samfunnsøkonomiske analysen av verneområdene og hvorfor skriver NINA at kalkgranskog er godt dekket i verneområdene?

Miljødirektoratet svarte at endelig rapport med den samfunnsøkonomiske analysen skal være klar før høringa. Den skal inneholde ett kapittel om vernekvalitetene rangert opp mot hverandre, ett om betydningen av disse områdene for skogbruket, samt ett kapittel som vil vurdere vernekvalitetene og betydningen for skogbruket opp mot hverandre.

Når det gjelder spørsmålet om kalkgranskogen, så er målsettinga at skogvernet skal bidra til å sikre nær trua og trua arter og naturtyper – Kalkgranskog er en truet naturtype og det ønskes av den grunn økt vern av skogtypen.

Miljødirektoratets kommentar i ettertid: NINA påpeker også i evalueringen at det er behov for økt vern av denne skogtypen. Selv om naturtypen kalkskog er godt dekket av vernet i Nordland fylke, er det likevel en nasjonal mangel som må dekkes. På side 122 i rapporten om evaluering av skogvernet i Norge står det for Nordland sin del at "Nytt skogvern bør innrettes for å dekke vesentlige mangler der fylket har særlig potensial for å dekke viktige nasjonale mangler", det er deretter en punktliste og i punkt 2 står: "Øvrige skogtyper med en viss andel av landets forekomster i fylket: kalkskoger, høgstaudebjørkeskog, kalkgranskog, kalkfurskog og gamle boreale lauvskoger; prioritering av forekomster med verdi A (****, ***) og størrelse minst 10 daa. Lokalteter i lavlandet prioriteres høyest". Vern av kalkgranskog i Nordland vil dermed være i tråd med de anbefalinger som er gitt i NINA-rapporten.

Skognæringsforum Nordland frykter at vern på Helgeland går utover vern av verdifulle skogområder lengre sør i landet.

Miljødirektoratets kommentar i ettertid: Hovedparten av kalkgranskog på Østlandet ligger på privat grunn og vern skjer gjennom ordningen frivillig vern. Tilbud om frivillig vern skjer enten ved at grunneier selv tar kontakt med skogeierorganisasjon, eller at skogeierorganisasjon tar kontakt med grunneiere som kan ha arealer aktuelle for vern. Miljødirektoratet har utarbeidet en liste over hvilke skogtyper vi ønsker økt vern av i ulike landsdeler. Vi har der spesifisert at vi ønsker økt vern av kalkskog i region Innlandet, Viken og Oslo og Vestfold og Telemark. Det etterspørres her alle typer

kalkskog, dvs. både kalkbarskog og kalkløvskog. Vi har også gjennomført omfattende kartlegginger av kalkskog i disse regionene får å øke kunnskapen om kalkskog og øke muligheten for å få inn flere tilbud. Vi har derfor en klar målsetting og det arbeides med et økt vern av kalkgranskog (og andre kalkskoger) på Østlandet. Vern av kalkgranskog i Nordland vil ikke gå på bekostning av et vern av kalkgranskog lengre sør. Kalkgranskog er generelt nokså hardt påvirket noe som er bakgrunnen for at den er på rødlista. Det er derfor en begrenset mengde kalkgranskoger som er i en slik tilstand at de er aktuelle for vern.

Statsforvalteren påpeker at det vises mye til mangelanalysen i 2016. På 5%-møtet i februar ble det sagt at presisjonsnivået på vernet heretter skulle økes. Kan vi forvente at det kommer en ny mangelanalyse snart?

Miljødirektoratet svarte at det forventes mangelanalyser med jevne mellomrom til vi er ferdige med skogvernet.

Statsforvalteren spurte om foreløpig fremdriftsplan kan justeres på bakgrunn av at rapporten om konsekvenser for skogbruket er forsinket?

Miljødirektoratet svarte at de kommer til å jobbe med rapporten når de får den fra NIBIO. Det viktigste er at vi får til god prosess og vi bruker den tiden vi har behov for å bruke. Rapportene skal ikke bli for seine.

Skognæringsforum Nordland kommenterte at på det forrige møte i referansegruppa kom det mange innspill på at tilgjengelig virke, nøkkelbiotoper skulle være med i analysene. Er dette med i virkesanalysen?

NIBIO svarte at eksisterende verneområder og nøkkelbiotoper er tatt ut av analysen i og med at det ikke er tilgjengelig virke., samt forutsetninger av hva som er nøkkelbiotoper. Er altså tatt hensyn til.

Grane kommune spurte om alt som er vernet tidligere også tatt med i beregningene? Det bør komme fram hvor mye virke som er båndlagt av verneområder, nøkkelbiotoper, naturtypekartlegginger osv...

NIBIO: Beregning av tilgjengelig virke i resten av Helgelandkommunene. Må passe på å ta ut eksisterende verneområder og andre arealer hvor virket ikke er tilgjengelig.

Miljødirektoratet påpeker at de har et datasett som viser verneområder hvor man ikke kan drive skog, innebfatter nasjonalpark og andre verneformål enn skog hvor det er trær.

NIBIO påpeker at det ikke har vært en del av beregningen å finne ut hvor mye skog som er båndlagt gjennom eksisterende vern, men kan få med dette i analysen.

Innspill til utkast til verneplan – runde rundt «bordet»

Hemnes kommune:

Blir frivillig vern tatt med i vurderingen siden det er tatt med i verneplanen?

Statsforvalteren svarte at Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet jobber med å få på plass en veileder for vurdering av verneverdiene opp mot skogbruket når det gjelder frivillig vern. Det gjøres da en enkeltvurdering for hvert område som blir tilbudt for frivillig vern, men det er usikkert om denne veilederen kommer tidsnok til å brukes i denne prosessen. Det har ikke tidligere vært gjort vurderinger

av konsekvenser for skogbruket når det gjelder frivillig vern, men det vil gjøres i større grad når veilederen kommer. I analysen Miljødirektoratet nå gjør, er det kun områdene på statsgrunn som blir vurdert, samt det vesle private området som er en del av Litfjellet. De områdene som er tilbudt for frivillig vern, som det er meldt oppstart for, blir med inn i analysen som foreslått vern.

Hele vestsiden av Simaklubben vil bli omringet av vern, både frivillig vern og vern på statsgrunn. Det vil bli vanskelig for samene å drifte her med så mye vern. Vernet vil gjøre adkomsten fryktelig vanskelig på vestsiden av Simafjellet. Blir det gjort noen prioriteringer mellom områdene?

Statsforvalteren svarte at alle områdene blir sendt på høring, og under høringsperioden vil det bli gjennomført befaringer med hvert enkelt reinbeitedistrikt. Prioritering mellom områdene får vi eventuelt ta etter høringen, når alle har fått sagt sitt. Rapporten fra Miljødirektoratet skal vurdere område for område når det gjelder konsekvenser for skogbruket, og Arbor er spesielt nevnt. Denne rapporten vil være viktig for prioritering av områder.

Grane kommune:

I forskriften for Svartvasselva bør det være anledning til å oppgradere traktorveien som går gjennom det foreslåtte naturreservatet. Tilstanden på vernetidspunktet er ikke nødvendigvis bra nok til at veien skal kunne brukes til skogsdrift.

Statsforvalteren svarte at oppgradering av traktorveien i Svartvasselva er lagt inn som et søknadspliktig tiltak i § 7k).

Mikkeljordmoen ligger ikke i Hattfjelldal og Grane, men kun i Hattfjelldal kommune.

Under beskrivelsen av Stavvassdalen står det at det er mange nye hogstflater rundt det foreslåtte verneområdet. Det er uklart om hogstflatene er inne i området som er foreslått for vern eller utenfor. Det står også at furuskogen virker å ha vært hardt utnyttet i tidligere tider, men samtidig er eldste som finnes. Det er sannsynlig at den eldste furuskogen tilhører beskrivelsen av Dempa, og den furuskogen som er hardt utnyttet ligger i Stavvassdalen.

I forskrift for Holmvassdalen står det at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til istandsetting og vedlikehold av kulturminner. Dette bør stå i alle forskriftene. I Stavvassdalen konkret er det en fløtedam som er rekonstruert på 80-tallet. Det er ønskelig å kunne oppgradere denne på nytt. Dette har vært spilt inn som aktuelt objekt i kommunal plan.

NFK mente at det er et fornuftig innspill at kulturminner bør være generelt i alle verneforskrifter, og kommenterte videre at alle kulturminner er ikke funnet enda.

Vi må få stier inn på vernekartet hvor det er brukt hest.

Hvorfor er det større begrensninger på uttransport av skadet bufè enn uttransport av felt vilt? Det vil si at man må gi beskjed til ansvarlig oppsyn før kjøring for å hente skadet bufè, men ved uttransport av felt vilt trenger man ikke det.

Statsforvalteren svarte at dette ligger i malen fra Miljødirektoratet. Vi skal sjekke ut dette med Miljødirektoratet. *Vi har i ettertid spurt Miljødirektoratet om hvorfor man må gi beskjed ved utfrakt av skadde bufè, men ikke ved utfrakt av felt vilt, og Miljødirektoratet svarte at det er standardbestemmelser som har vært slik i mange år. Miljødirektoratet holder nå på med en gjennomgang av nye maler for forskrifter for å få bedre formuleringer, og bestemmelser som er mer forståelige. De venter på en utsjekk fra forskjellige departement. Når de nye malene kommer, Kan vi eventuelt oppdatere noen av formuleringene i forskriftene.*

I Skardmodalen naturreservat står det i § 6.c) at ferdselsbestemmelsene ikke er til hinder for nødvendig kjøring med traktor for transport av felt elg og hjort på etablert traktorvei inn til Salomontjønna. Kunne man også tatt med skada bufé i denne paragrafen?

Vi har i ettertid sett på denne bestemmelsen, og påpeker at da vil forskriften bli strengere enn den er i dag. For å frakte ut skadde bufè, kan man kjøre hvor som helst, ikke nødvendigvis langs en traktorvei.

I de fleste forskriftene står det at det er tillatt med bålbrenning med tørrkvist fra bakken. Man finner ikke tørrkvist på bakken her på Helgeland, men man må stort sett bryte kvisten om man skal ha noe å brenne.

Statsforvalteren svarte at det er et skogvern, og at det skal være strengere i et naturreservat. Det er imidlertid lov å fyre bål, men fortrinnsvis med medbrakt ved.

I forskrift for Holmvassdalen naturreservat står det i § 3 e) at Miljødirektoratet kan forby eller regulere ferdselen i hele området. Hva ligger til grunn for dette?

Statsforvalteren svarte at dette er en formulering som er tatt med fra den eksisterende forskriften for Holmvassdalen naturreservat. *Vi har i ettertid forhørt oss med Miljødirektoratet om denne bestemmelsen, og dette er nok en standardbestemmelse som var vanlig i alle forskriftene da Holmvassdalen ble vedtatt. Bestemmelsen har ikke vært med som en standardbestemmelse i de siste forskriftene, og vi kan dermed fjerne den.*

Holmvassdalen § 5 – c og d skal være a og b.

Både i Holmvassdalen og i Stavvassdalen mangler det en sti på kartet. I Holmvassdalen går det en sti mellom Litjvatn og Litlmajavatn. Her er det et vad som brukes. I Stavvassdalen går det en sti til et gammelt krigsminnemerke i Røyskattlia. Disse to stiene må tegnes inn på vernekartet.

Stavvassdalen burde kunne innlemmes i Lomsdal-Visten nasjonalpark som Dempa. Det er ikke mange hundre meter opp til grensa for nasjonalparken.

Statsforvalteren er enig i dette, men da det har vært fokus på vern av skog i denne omgangen, har vi ikke tatt det med i oppstartsmeldinga.

Naturvernforbundet har sendt inn sine innspill på e-post. Denne er vedlagt etter referatet.

Statskog

Miljøstandarden setter grenser for hvor ung skog man kan hugge i forhold til industrien og virkesforsyning. Du får ikke levert ungskog som sertifisert virke.

NFK:

Fylkesrådet er bekymret for tilgangen på virket på Helgeland og situasjon til Arbor spesielt. Fylkesrådene for næring og miljø har hatt et møte med Miljødirektoratet om skogvernet. Det står i plattformen til fylkesrådet at man skal også ta vare på biologisk mangfold, så man er i en liten skvis her. NFK kommer med når de får det endelige planforslaget. Det er viktig for NFK å få avklart resultatene fra rapporten om konsekvenser for skognæringa før de uttaler seg. Det er viktig at summen av vernet skog kommer frem.

Bruker Arbor hovedsakelig barskog eller også innslag av løvtrær som virke?

Grane kommune mente at Arbor bruker stort sett gran, men også noe bjørk.

Naturvernforbundet påpeker at utbyggingen av E6 har hatt mye å si for at kurven for massevirke har gått opp. Dette virket har i all hovedsak gått over kai til Namsos. Tusenvis av sitkagran på kysten har gått med båt til Tyskland. Treindustrien på Helgeland er i praksis Arbor. Det må være mulig å overleve på bærekraftig vis, både økonomisk og økologisk. Skal det holdes liv i bedriften på bekostning av økologisk og økonomisk bærekraft? Naturvernforbundet mener at virket som er tilgjengelig, som ikke er verneverdig og konfliktfylt, må også være med i analysen om konsekvenser for skogbruket. Det vil si at sitkagrana som er planta på kysten må tas med i beregninga.

Statsforvalteren skal gi beskjed til Miljødirektoratet om at Naturvernforbundet ønsker at kystskogbruket tas med i virkesanalysen som ressurs.

NFK påpeker at det er mer gunstig å selge til Tyskland. Fylkesrådet har en sterk holdning om at skogen skal forvaltes gjennom bruk. Dette står nedfelt i den politiske plattformen til fylkesrådet.

Naturvernforbundet påpekte at det ikke er driveplikt på skog.

Statskog påpekte at det er ekstra kostnader knyttet til bruk av sitka for Arbor, både med tanke på egenskapene til virket og transport. Foreløpig er ikke kystkommunene tatt med i analysen. I tillegg til økte transportkostnader er det større tekniske utfordringer å hogge sitka enn vanlig norsk gran.

NFK påpekte at rapporten om konsekvenser for skogbruket mangler foreløpig, og tiden begynner å bli knapp for NFK. Det neste møtet for Fylkesrådet er 14. juni, og det er 6 ukers skrivefrist for saker som skal tas opp på møtet.

Statsforvalteren svarte at vi skal ta et møte med Miljødirektoratet snarest for å avklare videre framdriftsplan. Medvirkning er viktig, og alle skal ha muligheten til å få si sin mening.

Statsforvalteren presenterte den foreløpige framdriftsplanen for skogvernprosessen

FRAMDRIFTSPPLAN

Verneplanen til faglig gjennomgang i Miljødirektoratet	Februar 2021
Høring	Mars - Mai 2021
Befaringer, konsultasjoner, åpne kontor, åpne befaringer/folkemøter/webinar	Mars – Mai 2021
Oppsummering av innspill, møte/befaring med referansegruppa	August 2021
Statsforvalteren utarbeider tilrådning til Miljødirektoratet	August 2021

Statsforvalteren påpekte at planen er at verneplanen skal på høring fra mars-mai/april, men hvis det går lenger tid før vi får planen på høring, må vi kanskje revidere framdriftsplanen slik at høringen varer til over sommeren. Vi tar kontakt med Miljødirektoratet for å se på videre framdrift og kommer tilbake til referansegruppa hvis det blir justeringer.

Åpen diskusjon:

Hemnes kommune spør om det kommer frem i høringa at det er en liten region som blir hardt rammet. Det er viktig at det kommer tydelig frem at det er et stort press på Helgeland.

NFK Støtter dette. De har uttrykt tydelig at omfanget av vern er stort nok på Helgeland nå.

Naturvernforbundet påpeker at vi ikke er rammet av vern. Så lenge flatehogst er metoden som blir brukt, tar vi bort livsgrunnlaget for alle artene som lever der. I Hemnes kommune har flatehogst tatt enormt av de siste årene.

***Statsforvalteren** sier at vi må få plass til disse diskusjonene etter at rapportene med klare tall foreligger. Referansegruppa er vårt bindeledd ut mot kommuner og interesser. Dere bringer inn informasjon til oss fra vår organisasjon, men også viktig at dere sprer ut informasjon som kommer frem på møter.*

Naturvernforbundet påpeker at interesser som jakt og fiske, friluftsliv, folkehelseperspektiv burde vært representert i referansegruppa. Vi kan få gode innspill fra disse.

NFK kommenterte at de også har ansvar for friluftsliv og folkehelse, så dette temaet vil bli berørt fra deres side.

Grane kommune påpekte at de får ganske mye ressurser båndlagt. De forventer at vi prøver å lage forskrifter for vernet som er så rimelige som mulig. For eksempel virker det urimelig at Miljødirektoratet skal ha mulighet til å stenge ned Holmvassdalen og at folk ikke skal kunne bryte kvist for å fyre bål. Forskriftene må være mer korrekte og bedre tilpasse lokale forhold, og ikke inneholde masse standardformuleringer.

***Statsforvalteren** skal ta opp det konkrete tilfellet med Miljødirektoratet. Det er vanlig å utforme forskriftene er en mal fra det siste verneområdet som er opprettet, og ta utgangspunkt i denne når man lager nye forskrifter. Høringen av verneplanen og forskriftene er nettopp for å få disse tilpasset til lokale forhold.*

Vedlegg 1

E-post fra Naturvernforbundet med innspill til verneplanen:

Hei

Jeg ser en umiddelbar feil. Noe som tidligere er påpekt av Jostein. I utkastet sies det at Breiskardet vurderes å være regionalt verneverdig. Det er feil. Det er nasjonalt (**). Regionalt var det lille arealet før utvidelsen.

Her er noen kommentarer, særlig mht verneverdi. Alt har kilder i fra eksisterende rapporter.

.....

Breiskardet: Rapporten «Naturverdier tilgrensende kartleggingsområder registrert i 2018 på statsgrunn i Nordland» s. 16

«Innenfor arealer grensende mot kartleggingsområdet, finnes det fem kjerneområder som i sin helhet ligger utenfor kartleggingsområdet og tre som delvis ligger utenfor. Alle disse har A- og B-verdi. Dette er lokaliteter av typen regnskog, rik sump og kildeskog, gammel høyereliggende granskog og stedvis har arealet forekomster av kalkgranskog. Det er gjort en rekke funn av både rødlistearter, andre signalarter for naturskog og signalarter for kalkskog i det aktuelle området. Eksempel på arter som er funnet er oresinoberlav (EN) som Grane kommune har et europeisk ansvar for, taigabendellav (EN), granbendellav (VU), grynkolve (VU), trollstobeger (VU), pastellkjuke (EN) (eneste funnet nord for Sør- Norge foruten Finnmark), taiganål (VU), rundhodenål (EN) og en lang rekke funn av mange nær true (NT) arter. Det nye arealet medfører at verdien til lokaliteten øker samlet fra ** til **.*.»

Alle disse naturtypene minus ett, ligger innenfor verneforslaget. Alle overnevnte rødlistearter ligger innenfor verneforslaget. Det er ingen tvil om at verneforslaget er **.*.

Lomsdal-Visten: Jf. s. 42 i utkast til vernerapport «være en del av et nasjonalt verneverdig område», så bør verdien settes inn i tabell 2.

Simaklubben: Det kan være at utvidelsesarealet pluss Skarlia som også er nasjonalt verneverdig (http://lager.biofokus.no/omraadebeskrivelser/Kalkskog2018_Skarlia.pdf) pluss eksisterende reservat er **.*-verneverdig. jf. «Sammen utgjør reservatet med utvidelse ett av de mest verdifulle granskogsdominerte områdene man kjenner i fylket, med betydelig verdier knyttet til biologisk gammel og fuktig skog - http://lager.biofokus.no/omraadebeskrivelser/Statskog2018_SimaklubbenNRutv.pdf).

Stavvassdalen. I

rapporten http://lager.biofokus.no/omraadebeskrivelser/Statskog2018_Stavvassdalen-Dempa.pdf fikk det nordre delområdet (Stavvassdalen) regionale verdier (**). I rapporten heter det «Sett i sammenheng med tilgrensende verdifull skog i tilgrensende Lomsdal-Visten nasjonalpark, Sirijorda naturreservat og Stavvasselva naturreservat samt naturtypelokalitet Store Hjortskardet (og arealer sør for denne), vurderes det at området er en del av et nasjonalt verneverdig område (**).»

Tilgrensende naturreservat i nord (Sirijorda) er nasjonalt verdifullt

([http://lager.biofokus.no/omraadebeskrivelser/Statskog2005_DP3_Sirijorda\(Eiteraadalenindre\).pdf](http://lager.biofokus.no/omraadebeskrivelser/Statskog2005_DP3_Sirijorda(Eiteraadalenindre).pdf))

Det samme er Lomsdalen-Visten nasjonalpark. Selv om ikke Stavvasselva naturreservat og Store Hjortskardet grenser mot Stavvassdalen, mener vi at Stavvassdalen er

nasjonalt verdifullt sett i sammenheng med Sirijorda og nasjonalparken. Det faktum at et regionalt verdifullt område grenser mot et nasjonalt, medfører ikke en reduksjon i verdiene av det nasjonalt verdifulle men et økt areal med verdifull skog. Sett i sammenheng med de to tilgrensende områdene er derfor Stavvassdalen nasjonalt verdifullt. Jf. også at Olaåsen er nasjonalt verdifullt sett i sammenheng med Sirijorda NR og nasjonalparken.

Mikkeljordmoen. Det bør her opplyses om at deler av området er administrativt fredet av Statskog, jf. fagrapporten som på s.2 opplyser at «Vefsnmolia skogreservat, Statskog administrativt vernet 1970.»

I høringsdokumentet bør det under områdebeskrivelsene også lenkes opp til rapporten «Naturverdier tilgrensende kartleggingsområder registrert i 2018 på statsgrunn i Nordland» iom at linken til områdebeskrivelsene for flere av området ikke omfatter arealet som sendes på høring. Dermed er ikke verneverdi i områdebeskrivelsen riktig i forhold til verdien områdene har ved høring (som er høyere). En slik opplinking vil unngå at høringsinstansene blir opplyst om feil verneverdi.

Vi kommer med oppsamlende bemerkninger etter møtet.

Mvh

Tage Vedal

Skoggruppa

Naturvernforbundet i Nordland

tlf: +47 40 49 26 41

Referat fra 3. møte i referansegruppa for skogvern på statsgrunn

Dato: 28.05.2021	Sted: Digitalt møte	Tid: 13.00 – 15.00
-------------------------	----------------------------	---------------------------

Møteleder: Mia Husdal	Referent: Ole Martin Nuven og Ragnhild Redse Mjaaseth
------------------------------	--

Innkalte deltakere	Tilstede
Halle Heggli (Statskog SF)	X
Trond Nordås (Statskog SF)	X
Åge Mastervik (Hemnes kommune)	X
Are Halse (Grane kommune)	X
Tage Vedal (Naturvernforbundet)	X
Jostein Lorås (Naturvernforbundet)	
Bjørn Borgan (Skognæringsforum Nordland)	
Erlend Krutnes (Skognæringsforum Nordland)	
Jon-Anders Kuhmunen (Nordland reindriftssamer)	
Håkon Renholen (Nordland Fylkeskommune)	X

I tillegg var Gunnar Kjærstad fra Miljødirektoratet med og presenterte resultater fra arbeidet med rapporten om konsekvenser av vern for skogbruket.

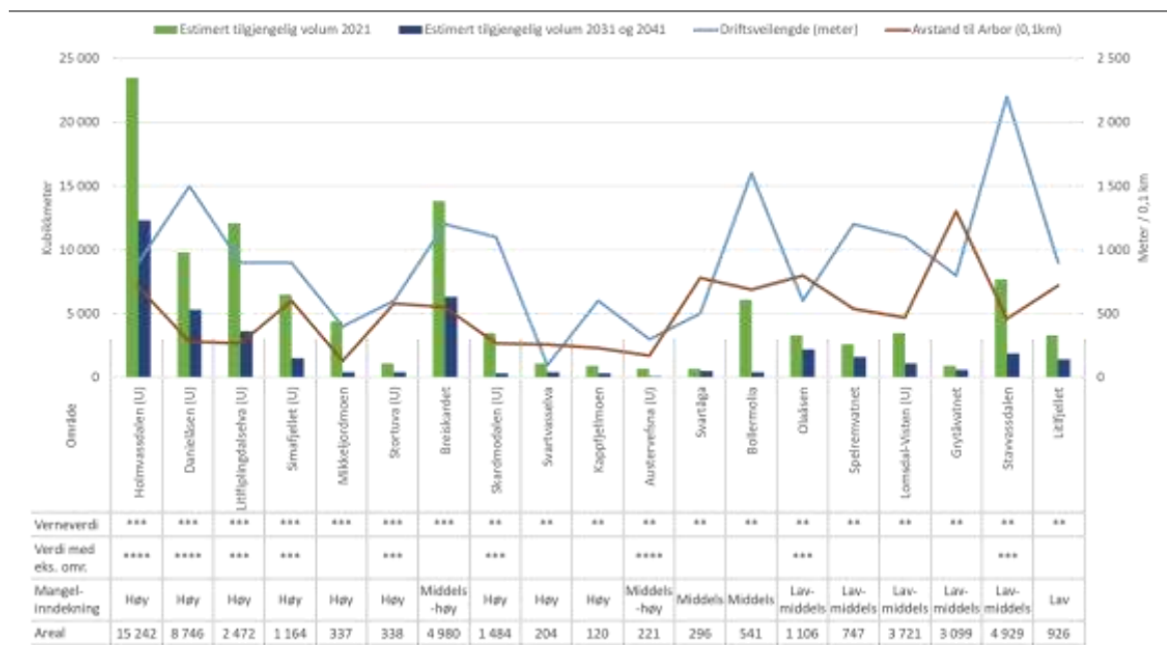
Fra Statsforvalteren møtte: Mia Husdal, Geir Sund, Ole Martin Nuven og Ragnhild Redse Mjaaseth

Svar på spørsmål er skrevet med kursiv, og rød tekst er opplysninger som ikke kom fram på møtet.

1. Miljødirektoratet presenterte rapport om skog- og verneverdier i områder aktuelle for vern på Statskog SF sin grunn på Helgeland.

Spørsmål/kommentarer til rapporten:

Håkon Renolen stilte spørsmål om de blå søylene i grafen under kan plasseres oppå de grønne søylene for å få totalt tilgjengelig volum?

Figur 5 viser sentrale skogfaglige og vernefaglige parametere knyttet til kandidatområdene. Dette omfatter blant annet tilgjengelig volum i hogstmoden alder i 2021 og volum som i 2031 og 2041 vil vokse seg inn i hogstmoden alder.

Are Halse påpekte at de blå søylene må minst inneholde hogstklasse 3, og da må de kunne stables opp på hverandre for å få et totalvolum.

Miljødirektoratet var enig i dette.

Are Halse hadde spørsmål om andel vern av skog på høy bonitet som ifølge Miljødirektoratet skulle være 2,3 %. 2,3 % av hva?

Miljødirektoratet svarte at dette betyr at 2,3 % av områdene med høy bonitet i Nordland er vernet.

Grane kommune spurte hva slags mangler som er vurdert i de forskjellige områdene?

Miljødirektoratet påpekte at skogvernet skal bidra til å sikre naturmangfoldet. I NINA sin evaluering fra 2016 er det gjort en vurdering av hva slags typer skog vi har mangler av i vernet. For hvert enkelt område som er foreslått vernet i denne verneplanen er det vurdert i hvor stor grad de har vernekvaliteter som dekker mangler av skogtyper i de eksisterende verneområdene.

Tagge Vedal lurte på hvordan estimert tilgjengelig volum defineres? Flere av områdene som er foreslått vernet er svært utilgjengelige, og det er tvilsomt om det vil lønne seg å ta ut skogen.

Miljødirektoratet påpeker at det ikke er gjort veldig lokale vurderinger om hvor mye av skogen som faktisk vil være mulig å få ut i rapporten. Det har ikke vært mulig med de rammene som er, å gjøre en driftsplanlegging eller konkret befarings på hvert enkelt område. Etter et vern blir det gjort den type

vurderinger, i forbindelse med forhandlinger om erstatningsbeløpet. Hensikten med hele rapporten er å prøve å få fram de dataene vi kan før høring. NIBIO har der brukt faste forutsetninger for å vurdere estimert tilgjengelig volum, herunder fratrukk for miljøhensyn og nøkkelbiotoper. Vi håper at lokale vurderinger av områdene kan komme fram under høringen. Dette er et grunnlag for høringsprosessen, men ikke et endelig svar.

Are Halse spurte om vi ikke finner noen andre områder med de samme naturkvalitetene vi har nå? Når blir vi ferdige med verneprosesser på Helgeland?

Miljødirektoratet svarte at dette er kvaliteter som vi relativt sjelden finner. Skal vi klare å fylle manglene for de forskjellige skogtyper, må disse vernes. Klarer vi ikke å fylle opp, vil det bli et dårligere vern.

Are Halse spurte om vi lempet på kravene om vernekvaliteter for å få nok skog verna.

Miljødirektoratet mener at disse områdene som er foreslått i denne verneplanen ikke ble kartlagt i forrige runde, derfor hadde vi ikke kunnskap om naturverdiene her.

Are Halse mener at Grane kommune har tatt sin del av vernet nå.

Miljødirektoratet sier at vi vet ikke om dette blir den siste runden med vern, men påpeker at dersom alle områdene som ble tatt ut tidligere hadde vært på Østlandet, så hadde de fortsatt vært i prosess. Lista for at et område skal foreslås for vern i Nordland er hevet sammenlignet med resten av landet. Gjennomsnittsverdiene i områdene som er foreslått for vern i Nordland ligger høyere enn gjennomsnittet for skogverdiene i Norge.

Are Halse mener at Stavassdalen bør være med i Lomsdal-Visten nasjonalpark.

Statsforvalteren er enig, men mener at vi ikke kan utvide området til å bli med i Lomsdal-Visten i og med at vi ikke har meldt oppstart på området som ligger mellom Stavassdalen og Lomsdal-Visten.

Miljødirektoratet påpeker at det er ingen skogtyper i Stavassdalen som dekker mangler i skogvernet i Nordland, men at det er en del andre verdier som oppfyller generelle mangler i vernet. Det er meldt oppstart på et vern, med avgrensinger. En inkludering av Stavassdalen i Lomsdal-Visten vil betinge at det meldes oppstart på nytt areal.

Tagge Vedal mener at vi må verne områder med dårligere kvalitet hvis vi skal nå målet om 10 % skogvern. Hadde vi gjort dette for 20 år siden kunne vi kanskje fått med bare områder med høy kvalitet. Nå er vi nødt til å ta med områder med hogstfelt som kan restaureres, fordi det er så lite uberørt skog igjen.

Miljødirektoratet påpeker at dette er mer aktuelt i regioner som har mindre verdier enn det vi finner på Helgeland, men kan være aktuelt for spesielle typer skog, f.eks boreal regnskog.

Are Halse spurte om det kommer noen penger til Arbor i forbindelse med erstatninga.

Miljødirektoratet svarte at dette er et politisk spørsmål. Erstatninga blir utbetalt til Statskog, som er grunneier. Men det har skjedd tidligere at det er blitt gitt erstatning til andre rettighetshavere som blir berørt av vernet, men det er da snakk om pågående drift. For eksempel hvis noen har rettigheter på statsgrunn, så kan de få erstatning for pågående drift som blir forhindret av vernet. I forbindelse med opprettelse av Trillemarka ble det gitt et lokalt næringsfond til kommunene, men dette er som sagt en politisk sak.

Are Halse mente at samme hvor stor erstatning Statskog får, så forsvinner pengene ut av distriktet. Kommunene mister arbeidsplasser og industri.

Gunnar Kjærstad: Vi er kjent med at Statskog har krav om lønnsomhet, og leverer penger tilbake til staten. En god del av pengene som de får i erstatning går til utbytte til staten.

Geir Sund: På 5 %-møtet i februar i fjor sa Miljødirektoratet at nå når vi har nådd 5 %, må vi heve presisjonsnivået på vernet. Vi må heve presisjonsnivået og finne områdene som har høy verdi. Dette utsagnet skal vel gjelde for vår prosess også? Vi må rette mer fokus og prøve å få opp presisjonsnivået.

Tagge Vedal: Hva betyr dette med presisjonsnivå?

Gunnar Kjærstad: Ifølge evalueringa av skogvernet fra 2016 har vi vernet mye skog i høyereliggende områder, langt nord i landet og på lav bonitet. På Helgeland er det mye vern og her betyr det å være mer presis at de ønsker et høyere fokus på vern i lavereliggende områder og på høyere bonitet. Dette betyr ikke at vi ikke skal ha noe vern i Nordland, men vi må spisse det inn til de områdene som er viktigst for å fylle inn manglene vi har i Nordland.

Halle Heggli: Skjørlægda, et areal i Vefsn kommune, fikk verdi ei stjerne, men i sammenheng med nasjonalparken får det 2-3 stjerner. Hvorfor blir ikke dette området vernet?

Gunnar Kjærstad: Alle områdene med verdi ei stjerne ble tatt ut før oppdraget ble sendt til Statsforvalteren. Det var også viktig hvilke mangler områdene oppfylte, ikke bare verdi. Dersom disse manglene kan fylles andre steder enn på Helgeland, så gjør vi heller det enn siden Helgeland har så mye vern fra før.

Tagge Vedal: For 15-16 år siden var det over 30 områder i Grane/Vefsn som var i verneprosess. I dag er det 18 områder. Dette er vel økt presisjonsnivå i praksis.

Trond Nordås: Hvor mye areal som er estimert tilgjengelig er noe uklart. Er det totalvolum, eller er det det volumet som man realistisk sett kan ta ut?

Gunnar Kjærstad: Estimert tilgjengelig volum er totalt volum, fratrukket 15 % til miljøhensyn, topp, bult mv. Videre er nøkkelbiotoper fratrukket. Detaljer kommer frem i NIBIO-rapporten. I kandidatområdene kan det være lokale driftsforhold f.eks. bratt terreng som gjør at alt volum ikke er mulig å få tatt ut. Dette er ikke vurdert og slike lokale driftsvurderinger må komme frem gjennom verneprosessen.

Are Halse: Grane kommune synes det begynner å bli vernet nok areal nå, men det er det praktiske som teller mest til slutt. Vi håper at vi prøver å lage regler som er mest mulig levelig for folk og for alle områder.

Tagge Vedal: Det er viktig at alle elementene er tatt med ved beregning av tilgjengelig virke. For eksempel fradrag for kantsoner, livsløpstre, nøkkelbiotoper og lignende. Det er ikke sikkert at 100 dekar med kalkskog har samme virkeskvalitet som annen granskog.

Halle Heggli: Mye kan brukes av skogbruket, men det har andre kvaliteter.

Gunnar Kjærstad: I rapporten er det tatt hensyn til at det skal tas miljøhensyn etter miljøsertifiseringa til skogbruket, som for eksempel å sette igjen kantsoner, livsløpstrær og så videre, dette er tatt med i de 15 % som er trukket fra.

Tagge Vedal: I de ferskeste hogstfeltene fra de siste 5 år er det ikke tegn til livsløpstrær eller hensyn til kantsoner. Skogstandarden er ikke fulgt.

Halle Heggli: Meld fra direkte til Statskog dersom miljøhensyn ikke er ivaretatt.

Mia Husdal: Det ser ut til at det er sprik mellom det som står i rapportene fra Miljødirektoratet og det som er forventa regionalt og lokalt. Det er derfor viktig å få lokale innspill i høringsperioden.

Åge Mastervik: Kan man hogge skog i et område med 2 eller 3 stjerner?

Gunnar Kjærstad: Områdene som ligger inne til vurdering for vern har Miljødirektoratet og Statskog en avtale om at det ikke skal hugges så lenge det vurderes for vern. Ellers er det skogsertifiseringa som legger føringer for hva som skal hugges. Sertifiseringa sier at man skal ta hensyn til nøkkelbiotoper innenfor området.

Halle Heggli: Det er en del begrensninger på hogst i såkalte biologiske viktige områder for at industrien skal ta imot virke derifra. Dette skal avklares av personer med en biologisk kompetanse. Hogst kan kun foregå i områder som ikke er båndlagt lenger.

Åge Mastervik: NIBIO-rapporten er ferdigstilt, men er den god nok?

Gunnar Kjærstad: Dersom det er andre opplysninger eller ny informasjon som kommer frem i høringsprosessen, kan dette komme fram i tilrådinga. NIBIO-rapporten er bare en del av svaret. Innspill skal sendes til Statsforvalteren.

Mia Husdal: Når vi sender vår tilråding til Miljødirektoratet vil våre referater fra referansegruppa også følge med slik at det helt til politisk sluttbehandling vil vise hvilke diskusjoner som har vært.

Oppsummering av diskusjonen om tallmaterialet i NIBIO sin rapport

Det ble stilt spørsmål om tallmateriale som NIBIO har brukt i sin rapport, og om disse er gode nok.

Ifølge **Miljødirektoratet** har NIBIO hovedsakelig brukt landskogstakseringa og satellittdata for å se hvor mye som er vernet av produktiv og uproduktiv skog. Når det gjelder konkrete områder eller kommuner, så har de brukt satellittdata for å prøve å komme frem til et best mulig tall på hvor mye skog det er innenfor denne regionen.

Åge Mastervik spurte om hvorfor ikke NIBIO kunne bruke kommunene sine egne data over hvor mye produktiv skog de har.

Miljødirektoratet har gitt NIBIO i oppdrag å bruke det beste tallmateriale som er tilgjengelig, og ønsket ikke å komme med videre føringer. I etterkant av det første møtet i referansegruppa ble det sendt ut et excel-skjema med Statskog sine beregninger av hvor stor andel produktiv skog det er i kommunene og hvor mye som er vernet.

Åge Mastervik påpekte at disse tallene ikke stemmer overens med kommunene sine egne tall over produktiv skog.

Miljødirektoratet svarte at det er ikke disse tallene NIBIO har brukt i sin rapport.

Det ble en stor diskusjon om hvor vidt datagrunnlaget som NIBIO har brukt er godt nok. Det var vanskelig å komme med en endelig konklusjon i møtet, men diskusjonen viser at det er viktig for Statsforvalteren å få inn lokale innspill under høringen. NIBIO har brukt et tallmateriale som de skal kunne kjøre analyser på tvers av kommuner med, og da kan det de lokale tallene bli litt mer unøyaktige enn de som kommunene selv har.

2. Statsforvalteren presenterte videre framdrift for verneplanen

Framdriftsplan		
Møte i referansegruppa med gjennomgang av rapport fra Miljødirektoratet	Mai	
Verneplanen til faglig gjennomgang i Miljødirektoratet	Juni	
Høring	August-Oktober	
Befaringer, konsultasjoner, åpne kontor, åpne befaringer/folkemøter/webinar	August - September	
Oppsummering av innspill, møte med referansegruppa	November - Desember	
Statsforvalteren leverer tilrådning til Miljødirektoratet	Før 15. februar	

Statsforvalteren presenterte plan for befaringer i juni, og inviterte referansegruppa med på befaringene i uke 24 dersom noen ønsker å bli med:

Befaringer med reinbeitedistriktene i uke 22:

- **Mandag 31. mai – Røssoga/Toven.** Simaklubben og Bollermolia, (evt. Tuvhaugen og Svartåga)
- **Tirsdag 1. juni – Jillen-Njaarke.** Stavassdalen, Holmvassdalen, eventuelt Danielåsen
- **Onsdag 2. juni – Are Halse.** Stavassdalen, evt. Holmvassdalen
- **Torsdag 3. juni – Byrkje.** Skardmodalen og Auster-Vefsna.
- **Fredag 4. juni. Voengel-Njaarke.** Holmvassdalen og Breiskardet.

Befaringer i uke 24 – referansegruppa er invitert med:

- **Tirsdag 15. juni:** Stortuva og Svartåga
- **Onsdag 16. juni:** Holmvassdal og Litlfjellet
- **Torsdag 17. juni:** Kappfjellmoen og Litlfiplingdalselva
- **Fredag 18. juni:** Spelremsvatnet

Det siste møtet med referansegruppa blir før Statsforvalteren sender tilrådning til Miljødirektoratet, desember 2021 eller januar 2022.

Mia Husdal: Nå er det høring av verneplanen som er den viktigste milepælen for referansegruppa. Dersom det er ønskelig vil det være mulig for oss å komme å holde innlegg i kommunestyret dersom mange sitter med spørsmål lokalt.

Møte:

Referat fra 4. møte i referansegruppa for skogvern på Statskog SF sin grunn på Helgeland

Dato:

06.01.2022

Møteleder:

Mia Husdal

Referent:

Ole Martin Nuven og Ragnhild Redse Mjaaseth

Til stede:

Halle Heggli (Statskog SF)
Jon Halvar Hjerpbakk (Hemnes kommune)
Are Halse (Grane kommune)
Tage Vedal (Naturvernforbundet)
Jostein Lorås (Naturvernforbundet)
Bjørn Borgan (Skognæringsforum Nordland)
Håkon Renholen (Nordland Fylkeskommune)

Fravær:

Trond Nordås (Statskog SF)
Erlend Krutnes (Skognæringsforum Nordland)
Jon-Anders Kuhmunen (Nordland reindriftssamer)

Saksliste

Informasjon om tilrådinga

Statsforvalteren startet med å orientere om tilrådinga som var blitt sendt ut til referansegruppa i forkant av møtet. Her kom det frem at Statsforvalteren vil tilrå alle områdene som har vært på høring. Flere av innspillene i høringsperioden har uttrykket misnøye med konsekvensvurderingene som er gjort av NIBIO og Miljødirektoratet. Statsforvalteren gjorde derfor en vurdering av områdenes betydning for skogbruket på bakgrunn av egne befaringer, kart over kubikk/daa (basert på SR16), bonitetskart fra Statskog og terrengmessige forhold. Statsforvalteren viste eksempler og utdrag fra tabellen som viser hvilke arealer vi mener er tilgjengelige for skogbruket i hvert enkelt område. Videre orienterte Statsforvalteren kort om andre innspill som hadde kommet til verneplanen.

Runde rundt bordet

Grane kommune

-I forskriften til Auster-Vefsna er det i § 7 nevnt at det kan søkes om nødvendig transport av ved, materialer og utstyr til hytter i naturreservatet med beltekjøretøy på frossen og snødekt mark. Det er veldig sjelden at de har frossen mark i Grane.

-Forskriften er mer tilrettelagt for jegere enn for bøndene. En bonde må kontakte ansvarlig oppsyn når han skal kjøre ut skadet bufe, men en elgjeger kan frakte ut elg uten å kontakte oppsynet.

Statsforvalteren kommenterte at det er fordi det for utfrakt av elg er definert at det skal brukes lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, mens det for uttransport av syke og skadde bufe ikke er definert at det skal brukes beltekjøretøy. Når det ikke brukes beltekjøretøy er det større potensiale for at vegetasjonen kan bli skadet, og derfor står det at de skal kontakte oppsynet i forkant av kjøring.

-Stavassdalen burde vært innlemmet i Lomsdal-Visten nasjonalpark. Både Vefsn og Grane kommune har ønsket dette, og synes det er skuffende at Statskog som grunneier ikke ville gå med på dette.

Statsforvalteren påpeker at det kan være mulig ved en eventuell revidering av Lomsdal-Visten eller Stavassdalen å slå disse verneområdene sammen.

-Det burde være mulig å hogge ved i Stavassdalen til Stavassetra og gapahuken ved Stavvatnet for å ta vare på friluftssinteressene.

Statsforvalteren påpeker at det i forskriften for Stavassdalen naturreservat er åpnet for å søke om hogst av bjørk til Stavassetra etter plan. Det er Statsforvalteren som utarbeider hogstplanen. Statsforvalteren skal vurdere en formulering i forskrifta om at det kan søkes om å kjøre inn ved til Stavassetra og gapahuken ved Stavvatnet.

-Det er planer om å restaurere/bygge ut fløtedammen som ligger ved utløpet av Stavvatnet i Stavassdalen, og lurte på om det ville være åpnet i forskriften for dette.

Statsforvalteren svarte man kan søke om dispensasjon til istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.

-Erstatninga fra skogvernet bør komme kommunene til gode. Slik det er nå blir områdene foreslått for vern og båndlagt lokalt, mens erstatninga går tilbake til staten.

-Konsekvensvurderingene som er gjort i verneplanprosessen er ikke gode nok.

-Etter forskriftene kan bålfyring i verneområdene kun gjøres med medbrakt ved eller tørrkvist fra bakken. Det finnes knapt kvist på bakken på Helgeland som er tørr, derfor bør det være mulig å knekke tørrkvist fra trærne.

Naturvernforbundet svarte at mye av den sjeldne laven vokser på de nederste tørrkvistene på grantrær, og at en del av verneformålet er å nettopp ta vare på disse lavene.

-Statsforvalteren bør ikke bruke standardforskrifter, men heller foreslå forskrifter som er godt tilpasset lokalt og som er rett og rimelig.

Hemnes kommune

-Det bør gjøres en grundigere konsekvensutredning for effekten av vernet på skognæringa og lokalt næringsliv.

-Det er skiløyper som går innenfor det foreslåtte verneområdet Svartåga. Dette er ikke nevnt i forskriften.

Statsforvalteren har sendt verneforslaget til Korgen IL, hvor Svartåga var nevnt spesielt i eposten, men har ikke fått tilbakemelding om at verneplanen kommer i konflikt med deres aktiviteter.

Nordland Fylkeskommune

-Det bør gjøres en grundigere konsekvensutredning for effekten av vernet på skognæringa og lokalt næringsliv.

-Fylkestinget gir klart uttrykk for at de ønsker å bremse verneprosessen. Vedtaket er en oppfølging av det Fylkestinget har ment i flere verneplanprosesser. Forslaget om å ta ut alle områdene med to

stjerner var fylkestingets alternative forslag dersom verneplanprosessen ikke ble stanset i påvente av en utredning om økonomiske virkninger. Forslaget er også et resultat av at Statsforvalteren ønsket konkrete innspill. Fylkestinget har ikke mulighet til å gå grundig gjennom de enkelte områdene.

Naturvernforbundet

-Vurderingene som Statsforvalteren har gjort av hvilke arealer som er tilgjengelige for skogbruket er ikke gode nok. Det er ikke tatt hensyn til kantsoner mot vassdrag eller nøkkelbiotoper, A-lokaliteter samt rødlistearter med livsmiljø. Dette er arealer som skogbruket uansett ikke kan hogge. Det er viktig at dette kommer frem slik at kunnskapsgrunnlaget er riktig.

Statsforvalteren har oppgitt i vurderingen at det ikke er tatt hensyn til områder som ikke kan hogges på grunn av kantsoner og naturverdier. Skogbruket har muligheter til bruk av skjønn i felt, det er derfor vanskelig å fremskaffe nøyaktige tall for hensynssonene i områdene.

-Noen av områdene som Statsforvalteren har grenset ut bør tas inn igjen. Ved Dempa har Statsforvalteren foreslått å ta ut 200 daa. Dette området inkluderer en nøkkelbiotop som består av kalkskog. Denne kan uansett ikke hogges. Ved Mikkeldjordmoen har Statsforvalteren foreslått å ta ut 42 daa. Her ligger det et funn av grandråpelav akkurat i kanten av den nye avgrensingen. Denne vil sannsynligvis bli utsatt for soleksponering og vind dersom det hogges helt inntil, og det vil den ikke tåle. I Litlfjellet er en art, *Miriquidica majae*, som er direkte truet. De 15 dekarene som er foreslått tatt ut vil true denne arten. For å ta vare på artene, må man også ta vare på livsmiljøet deres. Livsmiljøet er 2-3 trelengder etter norsk PEFC Skogstandard. Det er forbudt etter norsk lov å hogge nær denne arten. Dette området bør tas inn igjen i tilrådninga.

-Statsforvalteren bør tydeliggjøre at det er marginale verdier for skogbruket i disse områdene. For eksempel er det svært bratt og utilgjengelig i Bollermolia. Området ligger over vernskoggrensa og det er Mis-figurer i området. Grytåvatnet ligger veldig utilgjengelig til. Hogstmaskiner må fraktes med skip. I Kappfjellmoen er det også bratt og utilgjengelig, samt at det er en kantsone mot vassdraget. Dette vil gjøre det ulønnsomt å ta ut skogen. Litlfjellet ligger over vernskoggrensa, som er satt av Grane kommune, og man må derfor ha dispensasjon for å drive skogsdrift her. Spølvvatnet er bratt og utilgjengelig. Svartvasselva består bare av kantsona langs elva, og den er det ikke lov å hogge. Grunnen til at det er verneverdier i disse områdene er at de har vært utilgjengelige for hogst og derfor bør Statskog bare verne alt sammen.

-Kalkgranskog finnes knapt nok sør i landet. Derfor er det mye vern i Grane og Hattfjelldal.

-Statsforvalteren bør kommentere feil i faktagrunnlaget i innspill som er kommet under høringa. For eksempel at aktiv skogsdrift er bedre for klimaet enn vern, og at skogbruket er positivt for naturmangfoldet.

Skognæringsforum Nordland

-Det bør gjøres en grundigere konsekvensutredning for effekten av vernet på skognæringa og lokalt næringsliv.

Statskog

-Det bør gjøres en grundigere konsekvensutredning for effekten av vernet på skognæringa og lokalt næringsliv.

-Forslaget om å innlemme Stavvassdalen i Lomsdal-Visten nasjonalpark er svart på i brev til Statsforvalteren.

